

Aandachtsgebied: Dienstverlening
Team Strategie & Regie
E-mailadres: B.Komdeur@barneveld.nl

Raadsvoorstel nr. 3997
Barneveld, 10 maart 2025
Portefeuillehouder: W. Oosterwijk

Onderwerp: Consultatie gemeenteraad over de besparingsmaatregelen 2026-2029, onderdeel van het "Aanvullend pakket ombuigingen"

Samenvatting raadsvoorstel

In het raadsvoorstel informeren wij u in hoofdlijnen over het afgesproken tussenresultaat; zijnde de voorgenomen besparingsmaatregelen voor de periode 2026-2029. De opgave daarbij is om in ieder geval een bedrag van 3 miljoen te bereiken.

De verdiepende inhoudelijke toelichting op deze maatregelen en op de resultaten van de gehouden participatie treft u aan in de bijlagen, die integraal onderdeel zijn van dit raadsvoorstel. Het gaat om de volgende bijlagen:

- Besparingsmaatregelen 2026-2029, onderdeel van het Aanvullend pakket ombuigingen (bijlage 1);
- Het Integraal participatieverslag (bijlage 2).

Het pakket aan besparingsmaatregelen 2026-2029 wordt u nu eerst ter consultatie voorgelegd. Voor het eventueel formuleren van wensen en bedenkingen.

Met inachtneming van de consultatie-uitkomsten, stelt daarna het college het maatregelenpakket vast en neemt het op in de ontwerp-Kadernota 2026-2029.

Op 9 juli 2025 volgt dan de bespreking met en de vaststelling door de raad van de Kadernota 2026-2029 inclusief de vaststelling door de raad van de besparingsmaatregelen 2026-2029.

Aan de raad,

Gevraagde beslissing:

1. Geen nadere wensen en bedenkingen te formuleren met betrekking tot het door het college voorgelegde pakket aan Besparingsmaatregelen 2026-2029 (Bijlage 1).

1. Inleiding

Het ombuigingsproces kenmerkt zich door een veelheid aan informatie. Om u daarin zo goed mogelijk mee te nemen, hanteren wij in dit raadsvoorstel - naast de gebruikelijke onderdelen - een meer uitgebreide inleiding met daarin aandacht voor de volgende onderwerpen:

- Het gevolgde ombuigingsproces;
- Context waarbinnen dit proces zich afspeelt;
- De voorgenomen Besparingsmaatregelen 2026-2029, onderdeel van het "Aanvullend pakket ombuigen".

1.1. Het ombuigingsproces

Kadernota 2025-2028

Op 10 juli 2024 is de Kadernota 2025-2028 vastgesteld door de gemeenteraad met daarin een ombuigingsopgave van in totaal structureel 9 miljoen. Deze opgave is als volgt onderverdeeld:

- Via de dekkingspakketten 'Basis' en 'Basis plus' (4-5 miljoen) wordt een sluitende (meer)jarenbegroting bereikt.

- Daarnaast is ter ondersteuning van een verantwoorde groei van de gemeente Barneveld besloten tot een “Aanvullend pakket” van ombuigingsmaatregelen aan de hand van 9 globaal beschreven scenario's (5 miljoen).

Voor het uitwerken van het “Aanvullend pakket” geldt een bedrag van 5 miljoen euro structureel als taakstellend uitgangspunt. Met daarbinnen het onderscheid in:

- 3 miljoen euro besparen aan de kostenkant (gemeentelijke uitgaven) van de begroting (7 scenario's)
- 2 miljoen euro verhogen van de gemeentelijke inkomsten. (2 scenario's).

De opgave om te komen tot de invulling van het “Aanvullend” pakket” is verdergaand dan de genoemde basispakketten en heeft meer maatschappelijke impact (p.13 Kadernota 2025-2028).

Daarom is bij de Kadernota 2025-2028 afgesproken dat:

- De scenario's, die gaan over het besparen op de gemeentelijke uitgaven (3 miljoen), niet eerder ingaan dan 2026;
- De uitwerking van maatregelvoorstellen in samenspraak plaatsvindt met raad, inwoners en betrokken partners;
- De voor te stellen maatregelen via ingroei vanaf 2026 gefaseerd worden ingevoerd;
- Dat deze in een definitief voorstel worden opgenomen in de Kadernota 2026-2029.

Projectplan Ombuigingen (november 2024)

In november 2024 hebben wij daarvoor een projectplan Ombuigingen vastgesteld en aan de raad ter kennisname aangeboden. De opdracht concentreert zich op:

- de uitwerking van 3 miljoen aan structurele besparingsmaatregelen te realiseren in de periode 2026-2029;
- dat te doen in de vorm van een evenwichtig pakket aan maatregelen, voortvloeiend uit de bij de Kadernota 2025 gepresenteerde scenario's .

Uitwerking besparingsmaatregelen (november 2024-begin januari 2025)

- Vervolgens is gewerkt aan de verdere uitwerking van en het inzichtelijk maken van een pakket aan mogelijke besparingsmaatregelen, die vrijgegeven kunnen worden participatie uitgaande van de taakstelling van structureel 3 miljoen;
- Daarbij zijn de mogelijke besparingsmaatregelen door ons volledig gemaakt en gevalideerd (objectieve toetsing van de inbreng).
- Tevens zijn op de uitkomsten analyses uitgevoerd vanuit een aantal invalshoeken met gebruikmaking van een afwegingskader.
- Dit heeft geleid tot een lijst met mogelijke besparingsmaatregelen, die wij hebben vrijgegeven om de participatiefase in te gaan.
- Via een raadsmemo d.d. 15 januari 2025 is gemeenteraad geïnformeerd over de stand van zaken maatregelenpakket Ombuigingen gemeente Barneveld.

Participatie (15 januari-20 februari 2025)

- In deze periode is er overleg gevoerd met direct betrokkenen, die door de mogelijke besparingsmaatregelen, rechtstreeks worden geraakt en zijn in het algemeen inwoners geraadpleegd via het online inwonerspanel van de gemeente Barneveld.

Vaststellen van een voorgenomen pakket aan besparingsmaatregelen

- Na participatie (vanaf 21 februari 2025- 16 maart 2025) zijn de ingebrachte reacties en suggesties door ons beoordeeld en gewogen. Vervolgens hebben wij als een voorgenomen besluit een pakket met besparingsmaatregelen 2026-2029 vastgesteld.

Consultatie gemeenteraad (1 april raadscommissie Bestuur, 17 april gemeenteraad)

- Het pakket aan voorgenomen besparingsmaatregelen ligt nu ter consultatie voor bij de gemeenteraad. Dit is gedaan via een raadsvoorstel, waarmee de raad in de gelegenheid wordt gesteld tot het eventueel formuleren van wensen en bedenkingen.

Integrale afweging bij Kadernota 2026 -2029 9 juli 2025

- De eventueel meegegeven wensen en bedenkingen betrekken wij vervolgens bij het door ons vast te stellen besparingspakket. Dat maakt dan onderdeel uit van de Kadernota 2026-2029, waarna de gemeenteraad d.d. 9 juli 2025 definitief beslist.

1.2. Context waarbinnen het proces zich afspeelt

Bestuurlijke opgave gemeente Barneveld

De gemeente Barneveld groeit van 63.000 inwoners nu naar 80.000 inwoners in 2040. De bestuurlijke opgave is om als gemeente op een verantwoorde wijze de schaa sprong door te laten maken richting 2040. Een groei ten dienste van onze samenleving en niet andersom. Waarbij we inzetten op het versterken van de gemeenschapszin en ondernemerszin die de kracht vormen van onze gemeente. Naast dat we gemeentelijk willen afmaken waarin we begonnen zijn, willen we de gemeente Barneveld voorbereiden op de toekomst. De komende jaren staat de gemeente voor forse uitdagingen, bijvoorbeeld op het gebied van de schaa sprong, infrastructuur en maatschappelijke opgaven. Daarvoor zijn extra investeringen nodig zijn, veelal van infrastructurele aard, en diverse beleidsimpulsen, die noodzakelijk zijn voor de maatschappelijke vraagstukken gerelateerd aan verantwoorde groei. Om dat mogelijk te maken maakt de gemeente vanaf 2026 tot en met 2029 binnen de begroting structureel 5 miljoen aan financiële middelen vrij. Zoals gezegd 2 miljoen via verhoging van inkomsten en opbrengsten en 3 miljoen via structurele besparingsmaatregelen op de gemeentelijke uitgaven.

Rijksbeleid richting gemeenten

Naast de specifiek gemeentelijke context is er ook de nationale context van meer taken van het Rijk naar gemeenten zonder bijbehorende toereikende bekostiging. Daarbij speelt met name de bekostiging in het kader van de Hervormingsagenda Jeugd een belangrijke rol. Via het overhedenoverleg van VNG/IPO met het kabinet is d.d. 21 november jl. is afgesproken dat het Rijk overeenkomstig artikel 108 lid 3 gemeentewet aan gemeenten de kosten voor de uitvoering van de jeugdwet vergoedt en dat deze vergoeding in de Voorjaarsnota van het Rijk voor de Rijksbegroting 2026 wordt verwerkt én dat voorstellen worden gedaan voor aanpassing van de Jeugdwet, met inachtneming van het advies van de deskundigencommissie.

Deze afspraak leidt weliswaar nog niet tot voldoende balans tussen ‘taken en middelen’ in het algemeen, maar wordt wel gezien als een substantiële financiële vervolgstap en biedt basis voor het verdere gesprek met het kabinet over de tekorten in het gemeentefonds in het volgende overhedenoverleg in het voorjaar 2025. Alles onder voorbehoud van de laatste ontwikkelingen met betrekking tot Rijksfinanciën. De besluitvorming rondom de Voorjaarsnota van het Rijk wordt cruciaal en bepaalt in belangrijke mate de eigen gemeentelijke financiële polsstok voor de komende jaren.

1.3. Besparingsmaatregelen 2026-2029, onderdeel van het “Aanvullend pakket ombuigingen”.

1.3.1. *Inventarisatie vanuit besparingsscenario’s*

In het voorjaar 2024 zijn er besparingsscenario’s geformuleerd, te weten Versoberen, Hervormingsagenda Jeugd, Bezuinigen op subsidies, Verduurzamen eigen vastgoed, Zelf-samen-gemeente, Organisatie-eenheden samenvoegen of uitbesteden, Temporiseren of schrappen investeringen.

Uiteindelijk heeft dit geleid tot brede lijst van geïnventariseerde besparingsmaatregelen met een minimum en maximum bandbreedte aan besparing. Deze zijn vervolgens volledig gemaakt en gevalideerd (objectieve toetsing van de inbreng).

Daarbij is tevens nagegaan wat de gemeente zelf kan besparen in eigen organisatorische uitgaven. Deels zitten die besparingen al in de ombuigingspakketten ‘Basis’ en ‘Basis plus’, maar deels zijn die ook opgenomen in de onderhavige lijst met besparingsmaatregelen 2026-2029, onderdeel van het ‘Aanvullend’ pakket. Doorvoering van die maatregelen heeft op onderdelen directe doorwerking naar de eigen organisatie en organisatorische budgetten

1.3.2. Lijst met eventuele besparingsmaatregelen vrijgegeven voor participatie na selectie via afwegingskader

De geïnventariseerde besparingsmaatregelen zijn naar hun aard in hoofdlijnen terug te voeren naar de bijdrage die zij leveren aan:

- Het bevorderen van doelmatigheid (efficiency: doen we de dingen goed?);
- Het bevorderen van doeltreffendheid (effectiviteit: doen de goede dingen?).

Bij doelmatigheid hebben we het grofweg gezegd over “anders werken, innovatie, versobering”, terwijl bij doeltreffendheid het accent meer ligt op de mate waarin de gemeentelijke activiteiten bijdragen aan het bereiken van de strategische doelen van de gemeente. Toegespitst op de vraag: Waar is de gemeente van, wat zijn haar kerntaken en opgaven en wat moet en kan meer worden overgelaten aan de samenleving en haar inwoners zelf?

Om te komen tot een evenwichtig pakket aan besparingsmaatregelen is er na inventarisatie nader geselecteerd. Daarvoor hebben wij een vooraf vastgesteld afwegingskader gehanteerd dat:

- zorgt voor een evenwichtige verdeling over de bestuurlijke opgaven;
- rekening houdt met eventuele maatschappelijke impact, en eerder gemaakte bestuurlijke uitsluitingen (gedaan bij Kadernota 2025 op voorstel college dan wel via motie(s) raad);
- gericht is op het meer gebruik te maken van het organiserend vermogen van de samenleving zelf in combinatie met aanscherping gemeentelijke taken;
- gericht is op het voorkomen van “penny wise, maar pound foolish”-besparingsmaatregelen.

Dat alles heeft geleid tot een lijst van eventuele besparingsmaatregelen, die in januari 2025 is vrijgegeven voor participatie in de periode van 16 januari -20 februari 2025. Deze lijst is tevens onder embargo tot en met 17 maart 2025 aan de raad verstrekt ter informatie. Bij inventarisatie werd uitgegaan van een maximaal te behalen bedrag van 6,2 miljoen, maar na weging is dit substantieel naar beneden bijgesteld naar een bedrag van 3,6 miljoen.

1.3.3. Weging en wijziging na participatie en als gevolg van voortschrijdend inzicht

Na de gehouden participatie is door ons het pakket aan besparingsmaatregelen opnieuw gewogen naar aanleiding van de uitkomsten van de participatie en naar aanleiding van op onderdelen opgetreden voortschrijdend inzicht. Hierna lichten wij toe tot welke wijzigingen dit al dan niet heeft geleid.

-Als gevolg van de gehouden participatie:

In Bijlage 2 treft u een integraal verslag van de participatie met direct betrokkenen en het online inwonerspanel aan met daarin de aan ons gegeven reacties en eventuele alternatieve besparingsmogelijkheden.

- Online inwonerspanel

Aan het inwonerspanel hebben 483 deelnemers meegedaan. Dat is 56% van de leden van het Inwonerspanel Barneveld. Per maatregel zijn de reacties uit het inwonerspanel kort weergegeven als er een duidelijke aanbeveling blijkt vanuit het onderzoek. Van de opbrengst van het online inwonerspanel is tevens een samenvatting opgenomen. De hoofdlijn daarin is dat besparingsmogelijkheden worden gezien m.b.t. gemeentelijke dienstverlening (anders werken, digitalisering), besparen op inhuur, minder regels, inzetten op verduurzamen en meer hulp vragen aan inwoners, bijvoorbeeld bij het groenonderhoud. Waar het eventueel minder op kan zijn de terreinen cultuur, sport/recreatie en evenementen. Met name de sociale basis en veiligheid zouden moeten worden ontzien.

Vanuit het inwonerspanel worden de verwachte effecten bevestigd. Ook herkennen wij de door het inwonerspanel genoemde potentiële besparingsmaatregelen, die aansluiten bij mogelijke besparingsmogelijkheden voor de lange(re) termijn (zie hierna onder 1.3.6.). Zo wordt digitalisering en het meer gebruik maken van kunstmatige intelligentie expliciet benoemd. Ook geven inwoners aan dat de gemeente kan besparen door meer beroep te doen op inwoners bij bijvoorbeeld het groenonderhoud en

in te zetten op de lange termijn, gezond en toekomstbestendig. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om de inzet om de inzet op duurzaamheid (energiebesparing) en biodiversiteit.

- Met direct betrokkenen:

De opbrengst van de directe consultatie ziet u terug in bijlage 2 en is ook in hoofdlijnen doorgezet naar elke besparingsmaatregel (zie Bijlage 1). Elke besparingsmaatregel is tevens voorzien van een motivering van ons college met inachtneming van de gehouden participatie waarom het wel of niet kiest voor de betreffende besparingsmaatregel.

Uit de participatie blijkt dat de besparingsmaatregelen impact hebben op direct betrokkenen en de samenleving. We zijn ons daar terdege van bewust. Voordat we de participatie zijn ingegaan, is de door ons ingeschatte impact beschreven. Uit de participatie (zie integraal participatieverslag) komt naar voren dat onze vooraf gehouden impactanalyse relatief weinig afwijkt van de impact, zoals die door de direct betrokkenen wordt gezien. Er zijn wat dat betreft dan ook geen nieuwe inzichten naar voren gekomen of onoverkomelijke belemmeringen gesignaleerd, die hebben geleid tot het aanpassen van het maatregelenpakket. Bij onze eerdere selectie is het te behalen besparingsbedrag al terug gebracht, zoals hierboven beschreven, waarbij nadrukkelijk al rekening is gehouden met de mate van impact.

Wel geven de direct betrokkenen aan dat een geleidelijke ingroei van belang is, zowel om de personele gevolgen op te vangen als ook om alternatieve maatregelen te kunnen treffen. Daarom hebben wij bij verschillende maatregelen al een jaarlijks oplopend te besparen bedrag gesteld. Dit is nog niet het geval voor besparingsmaatregel 3 (bezuinigen op subsidies). Het te besparen bedrag blijft weliswaar ongewijzigd taakstellend, maar is voorzien van een ruimere ingroeiperiode. Om zo tot een zorgvuldige uitvoering te komen. Ook merken we op dat onder de reikwijdte van deze besparingstaakstelling op subsidies nadrukkelijk ook de subsidies m.b.t. economie behoren en deze nog verder moeten worden onderzocht.

Tot slot zijn er veel alternatieve besparingsmaatregelen genoemd. Wij zijn heel dankbaar voor het meedenken van de direct betrokkenen met hoe er bespaard kan worden. De alternatieve maatregelen, die tijdens de participatie zijn aangedragen, treft u aan in het integrale participatieverslag (bijlage 2) en nemen wij mee bij de verdere uitwerking van de besparingsmaatregelen. Zij geven goede kansen om de negatieve impact van de maatregelen te verminderen.

-Als gevolg van voortschrijdend inzicht:

De besparingsmaatregelen met betrekking tot Bibob-toetsing (maatregel 58) en met betrekking tot de subsidie voor het Schaffelaartheater (onderdeel maatregel 3) zijn als gevolg van voortschrijdend inzicht door ons ingetrokken. Nadere motivering treft u aan in bijlage 1 bij de betreffende besparingsmaatregelen (resp. nr.58 en nr. 3). Hiermee is een besparingsbedrag van 0,144 miljoen weggefallen.

1.3.4. Autonome ontwikkelingen gemeentefinanciën in relatie tot de Ombuigingen

De uitwerking van de opdracht om te komen tot 3 miljoen aan ombuigingen is tot stand gekomen in de Kadernota 2025-2028. Bij de afwegingen met betrekking tot de Kadernota 2026-2029 zullen meerdere componenten worden geactualiseerd en zal er een hernieuwd inzicht zijn in de financiële situatie.

- Zo zijn er meerdere autonome ontwikkelingen (jeugd, loon- en prijsontwikkelingen enz.) en is er nieuwe besluitvorming van de ministeries (waaronder het bekend worden van eventuele compensatie in relatie tot de hervormingsagenda en het effect van het accres algemene uitkering). Dit alles samenkomend in de Voorjaarsnota van het Rijk later dit kwartaal;
- Daarnaast komt er duidelijkheid over wat realistisch begroten en de eerste twee pakketten definitief opleveren.
- Weten we wat het MIP aan investeringen vraagt; zijn er plannen vastgesteld (IHP, Cultuurvisie);
- Zijn de reserves en voorzieningen geactualiseerd enzovoort.

Op dit moment is de actualisatie voor periode 2026 – 2029 nog niet in te schatten. Nadere info en verdere

te maken keuzes zijn nodig in aanloop naar de te presenteren Kadernota 2026-2029. Op basis van de nu bekende informatie (o.a. eerste inventarisatie autonome ontwikkelingen, prognose Rijksinkomsten e.d.) lijken de financiële ontwikkelingen er niet naar dat het financieel meerjarenperspectief positief verandert ten opzichte van de laatste stand bij het verschijnen van de Septembercirculaire 2024. De eerste signalen zijn dat er eerder meer nodig is om de geactualiseerde autonome ontwikkelingen zo goed mogelijk in te passen in de Kadernota 2026-2028.

1.3.5. Voorgenomen besparingspakket 2026-2029 (Bijlage 1) ter consultatie met de raad

De lijst met voorgenomen besparingsmaatregelen 2026-2029 telt op tot een structureel te besparen bedrag van 3,5 miljoen en maakt het behalen van de afgesproken taakstelling van 3 miljoen mogelijk. In chronologie en voorzien van bedragen ziet de totstandkoming van het pakket aan besparingsmaatregelen er als volgt uit (afgerond op € 100.000):

Totstandkoming pakket besparingsmaatregelen 2026-2029 t.b.v. het Aanvullend pakket ombuigingen in tijd en in geld		
Stappen	Besluitvorming	Bedrag
Inventarisatie potentiële maatregelen	Inventarisatie door organisatie, ogenomen in Kadernota 2025-2028 Voorjaar 2024	Bandbreedte +2,4 tot +7,9 miljoen (incl. extra verhoging belastingen)
Aanscherping potentiële maatregelen	Ombuigingsproces najaar 2024	+6,2 miljoen (excl. extra verhoging belastingen)
Vastgestelde uitsluitingen: “buikpijnmaatregelen” en via moties van de raad	Kadernota 2025-2028 juli 2024	-1,4 miljoen
Nadere selectie aan de hand van afwegingskader	Besluitvorming college december 2024 - januari 2025: - uitsluiten Hervormingsagenda Jeugd: 0,8 miljoen - uitsluiten specifieke maatregelen 0,2 miljoen - verdere aanpassingen hoogte 0,2 miljoen	-1,2 miljoen
Lijst met maatregelen vrijgegeven voor participatie 16 januari 2025	College 14 januari 2025 Raadsmemo	+3,6 miljoen (=6,2 minus 1,4 en minus 1,2)
Aanpassing n.a.v. participatie	College 11-3-2025	Nihil (wel fasering maatregel)
Aanpassing n.a.v. voortschrijdend inzicht	College 11-3-2025	-0,1 miljoen

Aanbieden ter consultatie raad april 2025	1 april commissie Bestuur 17 april raad	+3,5 miljoen
Taakstelling Besparingen in kader van Aanvullend pakket ombuigingen	Besloten bij Kadernota 2025-2028	+ 3 miljoen
Geconstateerde extra ruimte aan besparingen	Eventueel te betrekken bij Kadernota 2026-2029	+0,5 miljoen

Voor de toelichting in het algemeen en specifiek per besparingsmaatregel (op de onderdelen inhoud, impact, participatie en motivering) verwijzen wij u naar Bijlage 1.

Het voorgenomen pakket aan besparingsmaatregelen dat wij u ter consultatie voorleggen betreft het gehele pakket dat optelt tot een bedrag van 3,5 miljoen.

Wij motiveren dit als volgt:

- Uitgangspunt is het bereiken van een taakstellend bedrag van structureel 3 miljoen euro vanaf 2026 oplopend naar 2029. Dit is en blijft het uitgangspunt. De hierboven gemaakte opmerkingen met betrekking tot de gemeentefinanciën maken de afgesproken taakstelling onverminderd noodzakelijk.
- Na weging van de gehouden participatie en na verwerking van een tweetal mutaties als gevolg van voortschrijdend inzicht hebben wij geconstateerd dat er uiteindelijk een groter pakket aan besparingsmaatregelen mogelijk is, namelijk 3,5 miljoen. Meer dan de vastgestelde taakstelling van 3 miljoen;
- Tegelijk zien we dat er in aanloop naar de Kadernota 2026-2029 - gelet op de opgaven en de nog te actualiseren financiële situatie - mogelijk meer financiële middelen nodig zullen zijn;
- Dat maakt dat de urgentie groter is geworden en daarom de keuze van het college om het complete pakket aan voorgenomen besparingsmaatregelen 2026-2029 - dat optelt tot 3,5 miljoen structureel - aan de raad voor te leggen ter consultatie.
 - o waarbij in ieder het behalen van een besparing van structureel 3 miljoen het taakstellend uitgangspunt is;
 - o waarbij de geconstateerde extra ruimte van 0,5 miljoen aan besparingsmaatregelen eventueel beschikbaar is ten behoeve van de integrale heroverweging bij de Kadernota 2026-2029.
- De eventueel door de raad ingediende wensen en bedenkingen zullen door het college worden afgewogen in het voorstel omtrent de besparingen dat in de Kadernota 2026-2029 zal worden opgenomen.
- Het is de raad, die uiteindelijk op 9 juli 2025 een definitieve integrale afweging maakt op basis van het voorstel van het college in de Kadernota 2026-2029.

1.3.6. Strategische lijnen voor besparingen op de lange termijn

De lijst van besparingsmogelijkheden betreft een pakket voor dit moment, dat verantwoord is om te doen en in antwoord is op de opdracht. Tegelijkertijd zien wij aanvullende kansen voor de lange termijn om additionele ombuigingen te realiseren door terug te gaan naar de basis van de gemeentelijke taken. Deze hebben wij verwoord in een aantal strategische lijnen, die onderdeel uitmaken van het pakket aan besparingsmaatregelen (zie bijlage 1). Dan gaat het om:

- Innovatief & Anders werken;
- Meer zelf & samen, minder gemeente;
- Sturen op de lange termijn, gezond en toekomstbestendig, met name bij de actualisaties van gemeentelijk beleid de komende jaren.

De strategische lijnen zijn benoemd om doelgericht om te buigen over de komende jaren. Ze vormen kaders die tot en met 2029 de gemeente richting geven om te komen tot een 'verantwoorde groei' van de gemeente.

2. Beoogd effect

Een gemeente waarin het onveranderd prettig wonen en samenleven is door bij te dragen aan een verantwoorde groei voor de gemeente Barneveld in de komende jaren.

3. Argumenten

3.1. Investeren t.b.v. verantwoorde groei via een evenwichtig pakket aan besparingsmaatregelen

- Via een evenwichtig pakket aan besparingsmaatregelen worden gemeentelijke middelen vrijgespeeld. De gemeente heeft een stevige opdracht als het gaat om onder andere het bouwen van woningen. Dat vraagt om tijdige investeringen in onze samenleving, zowel in de fysieke leefomgeving als ook met betrekking tot sociaal-maatschappelijk terrein. Ook is een aantal ondersteunende beleidsimpulsen daarbij nodig (verwoord in Kadernota 2025);
- Evenwichtigheid in het besparingspakket wordt bereikt door middel van een vooraf gehanteerd afwegingskader en via participatie met direct betrokkenen (consultatie via meedenken en raadplegen) en met het inwonerspanel via een vragenlijst per e-mail.

3.2. Consultatie gemeenteraad als onderdeel van een transparant en gestructureerd proces

De vormgeving van de besparingen wordt gedaan via een transparant en gestructureerd proces. Met voor alle betrokkenen, in het bijzonder de gemeenteraad, duidelijkheid vooraf en tijdens die vormgeving. Daarvoor is in november 2024 het projectplan Ombuigingen verstrekt, in januari 2025 het raadsmemo met de stand van zaken en is direct daarna participatie gedaan. In die aanpak past de voorliggende consultatie van de gemeenteraad. Het betreft geen vaststelling door de raad van een maatregelenpakket, maar het eventueel aan het college meegeven van wensen en bedenkingen vanuit de gemeenteraad

4. Kanttekeningen

Uiteindelijk wordt door de raad bij de behandeling van de Kadernota 2026-2029 d.d. 9 juli 2025 integraal de definitieve keuzes gemaakt in samenhang met alle eerdergenoemde en op dat moment geactualiseerde ontwikkelingen. Zie ook de gemaakte opmerkingen onder paragraaf 1.3.4.

5. Financiën

Het aan u voorgelegde pakket van besparingsmaatregelen is erop gericht om in ieder geval structureel het taakstellende bedrag van 3 miljoen te bereiken, vanaf 2026 oplopend naar 2029.

6. Participatie en communicatie

a) Participatie

Belanghebbenden:

Tijdens het uitwerken van de besparingsmaatregelen heeft de organisatie per maatregel aangegeven welke direct betrokkenen er zijn. Evenzo is per maatregel aangegeven of er wel/niet participatie met direct betrokkenen gewenst is.

Participatievorm(en):

Vervolgens is de participatie ingericht en in de periode van 16 januari tot en met 20 februari 2025 uitgevoerd. We hebben dit gedaan via consulteren en overleg (spoor 2: participatie bij initiatieven van de overheid), trede 2 (meedenken/raadplegen participatiebeleid)

- met de direct betrokkenen/maatschappelijke partners (per besparingsmaatregel);
- met de inwoners via het online Inwonerspanel van de gemeente Barneveld.

In het raadsmemo van januari 2025 hebben wij u hierover nader geïnformeerd.

Aanpak:

bij de maatregelen met direct belanghebbenden zijn de volgende vragen besproken in relatie tot één of meerdere besparingsmaatregelen:

- Wat voor impact - denkt u – zal de beoogde besparingsmaatregel hebben?
- Zijn er alternatieven mogelijk (binnen uw invloedssfeer) anders dan de besparingen die wij voorstellen?

De consultatie met de direct betrokkenen is vormgegeven via 1 op 1 gesprekken tussen gemeente en een vertegenwoordiger van de organisatie. In een enkel geval is met meerdere partijen tegelijk gesproken, aangezien zij dan verenigd waren in een initiatief. De gemeente heeft per gesprek met een direct betrokken partij een gespreksregistratie gemaakt. In een enkel geval heeft de consultatie via een online vragenlijst plaatsgevonden. In totaal zijn 66 direct betrokken partijen bevroegd. Het gaat veelal om partners uit het maatschappelijk middenveld, verenigingen, publieke partners en samenwerkingsverbanden. Een enkele keer hebben niet alle aangeschreven of uitgenodigde direct betrokkenen gereageerd.

Inwoners zijn via het online inwonerspanel uitgenodigd mee te doen aan een enquête.

Van alle participatiegesprekken is een verslag gemaakt en gedeeld. Informatie uit de participatiefase met direct betrokkenen inclusief de resultaten vanuit de online raadpleging zijn ondergebracht in een integraal participatieverslag (zie bijlage 2 bij dit raadsvoorstel). Deze is online ter beschikking gesteld.

Verder verwijzen wij u naar de reeds eerder gemaakte toelichting onder 1.3.3. en naar het integraal participatieverslag (bijlage 2).

b) Communicatie

Via persgesprek en persbericht

7. Vervolgstap

Met inachtneming van de consultatie-uitkomsten, stelt het college het pakket Besparingsmaatregelen 2026-2029 definitief vast en neemt het vervolgens op in de ontwerp-Kadernota 2026-2029. Op 9 juli 2025 volgt de bespreking met en vaststelling door de raad van de Kadernota 2026-2029 inclusief de besparingsmaatregelen 2026-2029.

8. Bijlagen

Bijlage 1: Besparingsmaatregelen 2026-2029, onderdeel van het Aanvullend pakket ombuigingen.

Bijlage 2: Integraal participatieverslag.

Burgemeester en wethouders van Barneveld,
de secretaris, de burgemeester,
W. Wieringa J. van der Tak